

Nr. 60880/01.10.2013

Aprob.
Secretar de Stat,
Vasilica Ștefania DUMINICĂ

**REGULAMENTUL SPECIFIC DE ORGANIZARE ȘI DESFĂȘURARE A OLIMPIADEI DE LIMBI
CLASICE (LIMBA LATINĂ ȘI LIMBA GREACĂ VECHE)
- gimnaziu și liceu -**

Capitolul I

Cadrul general

Art. 1. (1) În conformitate cu prevederile din *Anexa 1 la ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 3035/10.01.2012* privind aprobarea *Metodologiei - cadru de organizare și desfășurare a competițiilor școlare*, olimpiada de limbi clasice este o competiție națională de excelență cu deschidere internațională, la care participă elevi din toate județele țării, din învățământul de stat, particular și confesional.

(2) Olimpiada de limbi clasice se adresează elevilor din gimnaziu și liceu, de la instituții de învățământ de stat și private, care studiază la toate formele de învățământ, capabili de performanță la disciplinele clasice de studiu, creativi și cu un orizont cultural de factură umanistă adecvat vârstei.

(3) Fiecare candidat participă la clasa la care este înscris în anul desfășurării olimpiadei.

Art. 2. Olimpiada de limbi clasice evaluează nivelul competențelor generale din programă, atins de concurenți:

- *Receptarea textelor scrise în diferite situații de comunicare*
- *Producerea de mesaje scrise adecvate unor anumite contexte*
- *Transferul și medierea mesajelor scrise în situații variate de comunicare.*

Art. 3. (1) Olimpiada de limbi clasice are următoarele etape: locală/ pe sector, județeană/ pe municipiul București, națională.

(2) Fiecare dintre etapele olimpiadei de limbi clasice se desfășoară pe secțiuni: **limba latină și limba greacă veche** (elină).

Art. 4. (1) La toate etapele, competiția are o singură probă scrisă, pe durata a 3 ore, atât pentru gimnaziu, cât și pentru liceu.

(2) La toate etapele olimpiadei de limbi clasice, concurenții vor participa după cum urmează:

- limba latină: clasele **a VIII-a – a XII-a**;
- limba greacă veche (elină): clasele **a IX-a – a XII-a**.

Capitolul II

Selecția elevilor și norma de reprezentare

Art. 5. La fiecare dintre etapele competiției, vor participa numai elevii calificați la etapa anterioară, pe baza ierarhiei stabilite prin evaluarea lucrărilor.

Art. 6. (1) La etapa națională, de la fiecare clasă, va participa câte un singur elev, primul în ierarhia clasei la care a concurat, astfel:

- limba latină: 5 elevi (de regulă, câte 1 la fiecare clasă a VIII-a – a XII-a);
- limba greacă veche: 4 elevi (câte un elev de la fiecare clasă a IX-a – a XII-a).

(2) În situația în care nu se califică un elev la etapa națională la un anumit an de studiu, locul respectiv poate fi redistribuit, cu acordul Comisiei naționale, altor niveluri de studiu.

(3) Din municipiul București, vor participa:

- limba latină: 25 de elevi (de regulă, câte 5 elevi de fiecare clasă a VIII-a – a XII-a);

- limba greacă veche: 12 elevi (câte 3 elevi de fiecare clasă a IX-a – a XII-a).

(4) Nu se admite nicio derogare de la prevederile privind norma de reprezentare pentru fiecare județ.

Art. 7. Fiecare comisie județeană va transmite inspectorului general din MEN, baza de date privind elevii calificați, în termen de cel mult 10 zile de la încheierea etapei județene.

Art. 8. Participarea candidaților din România la concursurile internaționale de profil (Certamen Ciceronianum - Arpino, Certamen Ovidianum - Sulmona și Certamen Horatianum - Venosa), desfășurate în Italia, este condiționată de prezența la preselecțiile din luna februarie a anului în curs, pentru Arpino și Venosa. În cadrul concursului național de la Constanța, Certamen Ovidianum Ponticum, are loc și preselecția pentru Certamen Ovidianum Sulmonense, ce se va desfășura în luna aprilie a anului următor.

Art. 9. La etapa națională, la secțiunea **limba latină**, pot participa, în calitate de invitați, echipe/delegații din alte țări, care studiază limbile clasice, în limita bugetului aprobat.

Art. 10. (1) Fiecare comisie județeană va transmite județului gazdă pentru etapa națională, baza de date privind elevii calificați, în termen de 10 zile de la încheierea etapei județene.

(2) În cazul în care dintre elevii calificați pentru etapa națională, unii optează să participe la o altă disciplină, locul rămas liber va fi repartizat candidatului aflat pe locul următor în clasamentul pe județ, de către directorul școlii/ inspectorul de specialitate de la nivelul inspectoratului școlar care va comunica, prin adresă oficială, centrului de organizare și desfășurare a etapei, numele, prenumele următorului elev din ierarhia clasei care îl va înlocui.

(3) În cazul în care unul dintre elevii din lista comunicată pentru etapa superioară nu poate participa la concurs, locul se redistribuie, de către comisia județeană.

Capitolul III

Structura subiectelor

Art. 11. Subiectele la proba scrisă evaluează nivelul competențelor dobândite atât prin educație formală, cât și informală, corelate cu anumite conținuturi parcurse în anii de studiu anteriori, până la nivelul anului de studiu pentru care concurează, cu accent pe conținuturile din programa școlară marcate cu asterisc (*).

Art. 12. (1) Subiectele pentru olimpiadă, la etapa locală, sunt elaborate de grupuri de lucru stabilite de inspectorul de specialitate sau de profesorul metodist din județ.

(2) Subiectele unice de la proba scrisă pentru etapa județeană vor fi elaborate de membrii Comisiei naționale.

(3) Subiectele vor respecta programa din anexa la prezentul regulament și particularitățile de vârstă ale elevilor cărora le sunt destinate.

Art. 13. Subiectele cuprind sarcini de lucru vizând competența-cheie de **Sensibilizare și exprimare culturală** și valorifică următoarele elemente care definesc atitudinile și valorile specificate în programa școlară:

- asumarea conștientă a unor repere fundamentale din patrimoniul spiritual european;

- conștientizarea contribuției limbilor clasice și a civilizației Antichității greco-latine la elaborarea modelului cultural european;

- dezvoltarea unei gândiri logice și critice prin descoperirea elementelor și structurilor specifice limbilor clasice și civilizației greco-latine prezente în diverse domenii ale cunoașterii și acțiunii umane.

Capitolul IV

Organizarea comisiilor

Art. 14. Răspunderea pentru organizarea și desfășurarea etapelor anterioare etapei naționale ale olimpiadei revine inspectoratului școlar al fiecărui județ, prin inspectorul de limbi clasice.

Art. 15. Comisia Centrală a olimpiadei naționale de limbi clasice are următoarea componență:

- 1 președinte de onoare, personalitate marcantă a limbilor clasice din țară sau din străinătate;
- 1 președinte, cadru didactic universitar;
- 1 președinte executiv, inspectorul general din MEN;
- 2 vicepreședinți, pentru fiecare dintre cele două secțiuni: limba latină și limba greacă veche;
- 1 secretar, inspectorul de specialitate din județul gazdă;
- 15 membri în comisia de evaluare pentru secțiunea limba latină;
- 8 membri în comisia de evaluare pentru secțiunea limba greacă veche.

Art. 16. Comisia de contestații este alcătuită din profesorii care au evaluat inițial la o altă clasă.

Capitolul V

Evaluarea

Art. 17. (1) La toate etapele olimpiadei, punctajul maxim pentru rezolvarea corectă a subiectului la fiecare clasă participant este de 100 de puncte.

(2) Evaluarea lucrărilor scrise este realizată de către profesori de specialitate cu merite deosebite, care nu au elevi calificați la clasa la care evaluează. Pentru etapele anterioare etapei naționale, aceștia sunt nominalizați de inspectorul de specialitate din fiecare județ.

(3) Componenta Comisiei Centrale este propusă de inspectorul general din MEN, avizată de directorul general al DGEÎTPV și aprobată de secretarul de stat pentru învățământul preuniversitar.

Art. 18. (1) Punctajul maxim acordat este 100 de puncte.

(2) Evaluarea la toate etapele olimpiadei se face cu respectarea baremului de evaluare stabilit de grupul de lucru.

Art. 19. (1) Candidații pot contesta punctajul obținut la proba scrisă.

(2) La oricare dintre etapele olimpiadei, în urma reevaluării la contestații, punctajul se modifică numai dacă între punctajul inițial și cel obținut la reevaluare este o diferență mai mare de 10 puncte.

(3) Pentru lucrările care, la evaluarea inițială au obținut între 91 și 100 de puncte, punctajul final este cel acordat de comisia de contestații.

Art. 20. La toate etapele olimpiadei, rezultatele finale se comunică după cel mult 24 de ore de la încheierea intervalului orar destinat depunerii contestațiilor.

Capitolul VI

Premierea

Art. 21. (1) La toate etapele olimpiadei, ierarhia concurenților, în vederea premierii se stabilește în **ordinea descrescătoare a punctajelor finale obținute**.

(2) La etapa națională, la fiecare secțiune și la fiecare clasă, se acordă câte 3 premii (de regulă un premiu I, un premiu II și un premiu III) și un număr de 2 – 5 mențiuni, în funcție de numărul de participanți de la fiecare secțiune (cel mult 10% din numărul participanților).

(3) În situații de punctaj egal, se aplică, pentru departajarea concurenților, criterii stabilite de comisie și afișate înainte de începerea evaluării.

Art. 22. (1) Comisia Județeană, respectiv Comisia Centrală, elaborează criteriile de acordare a premiilor speciale și le comunică, prin afișare.

(2) Premiile și mențiunile se acordă de MEN și constau în diplome și bani, conform cuantumului aprobat prin ordinul ministrului.

(3) Premiile speciale pot fi în bani, cărți, obiecte de birotică și papetărie, excursii, tabere, atât în țară, cât și în străinătate etc. și sunt însoțite de diplome acordate de societăți științifice, asociații profesionale, universități, autorități locale sau alți sponsori.

(4) Premiile speciale pot fi acordate independent sau împreună cu premiile și mențiunile acordate de MEN.

Capitolul VII

Dispoziții finale

Art. 23. (1) După stabilirea listei elevilor care participă la etapa națională, fiecare inspector de specialitate va organiza, la nivelul inspectoratului școlar, o întâlnire cu elevii calificați pentru etapa națională, cu profesorii însoțitori și cu părinții elevilor minori, în vederea instruirii acestora pentru participarea la etapa națională.

(2) Elevii participanți la etapa națională vor fi însoțiți de 1 profesor; elevii din municipiul București vor fi însoțiți de 3-4 profesori, de regulă, câte 1 profesor pentru 10 elevi.

(3) Elevii participanți la fiecare etapă a olimpiadei se vor prezenta la concurs având asupra lor carnetul de elev cu fotografie, stampilat pentru anul școlar în curs, sau buletinul de identitate, ca document necesar profesorilor asistenți pentru verificarea identității concurenților.

(4) Elevii participanți la etapa națională a olimpiadei de limbi clasice vor avea asupra lor și avizul epidemiologic eliberat de medicul de familie cu cel mult 48 de ore înainte de începerea competiției.

Art. 24. Profesorul delegat pentru a însoți lotul județului/al municipiului București la etapa națională răspunde în privința supravegherii elevilor pe toată perioada deplasării acestora la etapa națională a olimpiadei și în timpul desfășurării acesteia.

Art. 25. (1) În cazul în care familia unui elev dorește să-l însoțească la etapa națională, inspectorul de specialitate va solicita părinților o declarație pe propria răspundere, prin care aceștia iau la cunoștință programul olimpiadei și își asumă respectarea acestuia, precum și supravegherea elevului.

Art. 26. Nu se admite suplimentarea numărului de locuri acordate școlii/ localității/ județului.

Anexa la Regulamentul specific de organizare și desfășurare a olimpiadei de limbi clasice

Olimpiada de limbi clasice se desfășoară conform prevederilor din *Metodologia - cadru de organizare și desfășurare a olimpiadelor și concursurilor școlare*. Scopul general al acestui concurs este identificarea și valorizarea elevilor cu un înalt nivel de competență la limbi clasice, precum și promovarea excelenței în domeniul culturii umaniste, prin valorificarea atributelor acestor discipline de studiu, care presupun relaționări lingvistice și culturale complexe. Prin studierea disciplinelor clasice la nivelul excelenței, elevii conștientizează necesitatea raportării civilizației moderne la cultura clasică, pentru a dobândi o viziune globală asupra umanității, definind, deopotrivă, eforturile omului antic și modern de înțelegere a condiției umane, în context universal.

În perioada postmodernă, componentele culturale specifice Antichității, reconsiderate critic și adaptate istoric, au devenit dimensiuni-cheie ale societății contemporane, prezente și în infrastructura culturală a omului contemporan: *rigoarea, virtuțile esteticii clasice, robustețea și eleganța limbii latine pentru toate limbile din trunchiul romanic, modelele literaturii clasice, sistemele teologice ale creștinismului, înclinația spre acțiune, ordine, disciplină, contemplația și reculegerea, valorile etice*.

PRINCIPII GENERALE

- a. tematica unică la nivel național pentru etapa locală / pe sector, în vederea eficientizării procesului de selecție și a unificării criteriilor de ierarhizare a concurenților, dar cu respectarea particularităților locale;
- b. eliminarea unor conținuturi dificile/ puțin relevante (e.g. la clasa a X-a – verbele semideponente și defecte; la clasele XI-XII – conjugările perifrastice);
- c. eliminarea unor itemi cu grad de dificultate prea ridicat/ cu soluții discutabile (e.g. identificarea speciilor cazuale la clasa a X-a, retroversiunea la aproape toate clasele, analiza frazei la clasele a XI-a, a XII-a);
- d. adecvarea unor subiecte tradiționale la competențele urmărite (e.g. eseul semistrukturat la clasele XI, XII, cronofag pentru elevi și dificil de evaluat pentru profesori, a fost înlocuit de analiza literară a unui text bilingv).

LIMBA LATINĂ

N.B. Conținuturile și nivelul de dificultate al subiectelor pentru etapa națională vor respecta următoarele indicații:

Clasa a VIII-a

1. Traducerea unui text relevant pentru noțiunile de limbă vizate.
2. Noțiunile gramaticale: - morfologia numelui: substantivul (la etapa locală declinările I-II, pentru etapa județeană declinările I-III), adjectivul (prima clasă), fără gradele de comparație, pronumele personal și pronumele posesiv – doar la etapa județeană: morfologia verbului: *esse* și verbe regulate: la etapa locală – indicativul prezent, la etapa județeană se adaugă indicativul imperfect. Se adaugă la etapa națională comparația neregulată (bonus / malus, magnus / parvus).

Textul va avea dimensiuni reduse (maximum trei rânduri). Pentru orice secvență de text care depășește nivelul așteptat de cunoștințe al elevilor se vor oferi explicații punctuale / sugestii de traducere. De asemenea, dacă se va considera necesar, se va oferi un indiciu de decriptare a sensului global al textului (e.g. titlu, fraza de început în limba română). Se recomandă ca elevii să fie familiarizați cu regulile esențiale ale topicii latine.

3. Analiza morfologică a unor cuvinte din text – substantive, verbe, adjective sau pronumele studiate – cu precizarea tuturor categoriilor gramaticale.

4.

a) Exerciții gramaticale de diverse tipuri, conform programei școlare.

b) Identificarea și explicarea erorilor de limbă română într-un enunț din perspectiva gramaticii latine.

5. Noțiuni de istorie și civilizație (valorificate în cadrul unui subiect distinct): etapa locală: mituri fondatoare (legenda lui Romulus și Remus); etapa județeană: se adaugă elemente de mitologie – corespondenții elin, reprezentările și funcțiile zeilor: Iuppiter, Iuno, Mars, Venus, Vesta; etapa națională: se adaugă prezentările zeilor Minerva, Mercurius, Vulcanus, Neptunus, Ianus. Este esențial ca elevii să cunoască, dincolo de detaliile menționate, un pasaj mitic reprezentativ pentru fiecare din zeii menționați.

Clasa a IX-a

1. Traducerea unui fragment de text din C. Iulius Caesar, *De bello Gallico* – eventual adaptat, prin eliminarea structurilor care depășesc programa de studiu și prin reformulare, acolo unde este nevoie. Noțiunile gramaticale:

- morfologia numelui: substantivul (la etapa locală declinările I-III, pentru etapa județeană și cea națională toate declinările), adjectivul (la etapa locală prima clasă – fără grade de comparație, la județeană prima și a doua clasă fără grade de comparație, la națională se adaugă comparația regulată; comparația neregulată - *bonus / malus, magnus / parvus* - poate apărea într-un context latinesc), pronumele (la locală și județeană personal, reflexiv și posesiv, la națională se adaugă relativul, precum și demonstrativele *is, hic* și *ille*)

- morfologia verbului: la etapa locală – indicativul prezent, imperfect; la cea județeană se adaugă indicativul viitor și imperativul prezent, la națională se adaugă indicativul perfect și conjunctivul prezent și imperfect (toate la diateza activă).

- textul va avea dimensiuni reduse (maximum patru rânduri). Se vor evita conjuncțiile cu multe sensuri (ut și cum) sau concordanțele care presupun reguli speciale. Majoritatea propozițiilor vor fi principale, dar este posibil să apară subordonate introduse prin conjuncții explicite, care pot fi înțelese cu ajutorul dicționarului. Nu vor apărea subordonate cu infinitiv sau cu participiu. Vor fi evitate situațiile sintactice speciale (e.g. – genitivul complement, acuzativul de relație etc.), dar este posibil să apară complemente în ablativ fără prepoziție, deci se recomandă ca elevii să fie familiarizați cu situațiile cele mai frecvente și concrete ale ablativului instrumental (tradus prin cu, prin etc.). Textul poate conține predicate nominale, conjuncția enclitică *-que*, nume de populații sau de personaje. Va fi alterat cât mai puțin cu puțință – se recomandă, așadar, ca elevii să fie familiarizați cu topica latină.

2. Analiza morfologică a unor cuvinte din text – substantive, verbe, adjective sau pronumele studiate – cu precizarea tuturor categoriilor gramaticale.

3. Exerciții gramaticale de diverse tipuri, conform programei școlare – selectarea „intrusului” dintr-o listă de cuvinte, treceri de la singular la plural etc., înlocuiri, refaceri de propoziții, completarea desinențelor. Nu se va propune subiect de retroversiune.

4. Identificarea în textul necunoscut a unor termeni a căror rădăcină se poate regăsi în vocabularul limbilor moderne.

5. Noțiuni de istorie și civilizație:

Personaje emblematice pentru destinul Romei: Aeneas, Romulus, Numa Pompilius, Tarquinius Superbus (etapa județeană)

Instituțiile politice esențiale ale Romei republicane: Senatul, magistraturile ordinare și extraordinare și atitudini civice în perioada de început a republicii: Cincinnatus, Lucretia și Brutus (etapa națională)

Bibliografie: Titus Livius, *Ab Urbe condita*

Clasa a X-a

1. Traducerea unui fragment de text (maximum 8 rânduri) din C. Iulius Caesar, *De bello Gallico*; dacă se va considera necesar, se vor propune explicații punctuale sau sugestii de traducere pentru aspectele mai dificile.

2. Noțiunile de limbă verificate:

- morfologie: morfologia numelui (fără pronumele nehotărâte) și a verbelor regulate, integral (inclusiv verbele deponente). Verbele neregulate principale și compușii lor vor fi introduse gradat, astfel: *esse* (inclusiv *posse*) și *ire* pentru faza locală și cea județeană; *ferre* pentru faza națională. Nu se mai urmărește însușirea problematicii verbelor semi-deponente și defecte.

- sintaxa: sintaxa cazurilor (v. cap. 2. Analiza) – nu se cere parcurgerea ei pentru etapa locală; sintaxa frazei: relativă determinativă (reală/ atributivă), pentru faza locală, completivă infinitivală și participială absolută (se adaugă la faza județeană), participială relativă (se adaugă la faza națională).

Se recomandă ca textul să fie însoțit de un fragment inițial și altul final traduse în limba română, lucru care facilitează și înțelegerea bucății de tradus, sau de un titlu sugestiv pentru conținutul fragmentului. Se recomandă ca textul să nu conțină stil indirect (decât, eventual, o propoziție principală devenită completivă infinitivală, cu verbul *dicendi* clar exprimat) sau infinitive istorice și să se evite, pe cât posibil, apariția subordonatelor introduse prin *ut* sau *cum*.

3. Analiza: în formularea cerințelor se va urmări recunoașterea funcțiilor primare ale cazurilor (subiect, predicat verbal/nominal, atribut, complement direct, indirect, de agent și circumstanțialele cele mai frecvente: de loc, timp, mod, instrumental, sociativ, cauzal) și recunoașterea structurilor propoziționale noi (infinitivală, participiale, relativă determinativă). Se pot propune anumite cuvinte sau propoziții pentru analiza morfo-sintactică sau li se poate cere elevilor să identifice în text cuvinte sau propoziții care se supun unor anumite criterii.

3. Retroversiune, pe baza noțiunilor precizate mai sus (un text din opera lui Caesar tradus în română, pe care elevii trebuie să-l retraducă în latină). Se vor verifica cu precădere chestiunile legate de structurile sintactice noi (infinitivale, participiale etc.). Nu se va propune subiect de cultură și civilizație.

Clasa a XI-a

1. Traducerea unui fragment de text din C. Iulius Caesar, *De bello Gallico*. Fragmentul nu va fi adaptat, dar poate fi însoțit de explicații sau sugestii de traducere.

2. Noțiunile de limbă: morfologie – integral; sintaxa – fără stilul indirect și fără conjugările perifrastice. Pot apărea situații de *consecutio temporum* la complete, precum și infinitive istorice. Textul poate conține propoziții circumstanțiale.

3. Comentariul unui text bilingv din următoarele opere ale lui M. Tullius Cicero: *In Catilinam* (prima oratio) faza locală, *De officiis* (cartea a III-a) (faza județeană), *De re publica* și *Pro Archia poeta* se adaugă la faza națională. Începând cu anul școlar 2008-2009 NU mai există subiecte de analiza gramaticală sau de retroversiune.

Clasa a XII-a

1. Traducerea unui fragment de text din opera lui M. Tullius Cicero (orice titlu). Fragmentul nu va fi adaptat, dar poate fi însoțit de explicații sau sugestii de traducere.

2. Noțiunile de limbă: morfologie și sintaxă (integral), conform programei școlare. Se recomandă prudență în alegerea unor fragmente sau texte care să conțină fragmente de stil indirect. Pot apărea situații de *consecutio temporum*, dar nu și conjugările perifrastice.

3. Comentariul unui text bilingv (sau analiza comparativă a unor texte) din următorii autori: Catullus, *Carmina*, lirica erotică (faza locală), Vergilius, *Aeneis*, cărțile I-VI (se adaugă la faza județeană), VII-XII și Horatius, *Carmina*, se adaugă la faza națională. Nu există subiecte de analiză gramaticală sau de retroversiune.

LIMBA GREACĂ VECHE (ELINĂ)

N.B. 1. Pentru repartizarea unităților de conținut în funcție de etapele concursului, s-au folosit următorii marcatori textuali:

(J.) = conținuturi pentru etapa județeană

(N.) = conținuturi care se adaugă pentru etapa națională

2. Conținuturile verificate și nivelul de dificultate al subiectelor la etapa locală nu vor depăși 75% din cerințele pentru etapa județeană – elaborarea tematicii pentru această etapă revine comisiilor de organizare și evaluare de la nivelul fiecărui județ / municipiului București; structura subiectelor va respecta precizările făcute pentru etapa județeană.

Clasa a IX-a

1. Tematică

CONȚINUTURI LINGVISTICE:

- substantivul: declinările I, II (fără substantive contrase și declinarea a II-a attică), III: teme terminate în oclisivă (J.), grupul -ντ, nazală; numele de rudenie, substantivele ἀνήρ și γυνή (N.)
- adjectivul: clasa I, fără gradele de comparație (J.); πᾶς (N.)
- pronumele demonstrativ αὐτός (J.), personal (N.)
- numeralul cardinal (1 – 10) (N.)

- verbele regulate (în -ω, fără verbele contrase): indicativul prezent, imperfect (J.), aorist sigmatic, viitor; participiul prezent activ, doar în uzul său substantivizat / adjectivizat (N.)
- verbul *εἶναι*: indicativul prezent (J.), imperfect și viitor (N.)

CONȚINUTURI DE CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚIE:

- tânărul grec, educația și familia
- elemente de mitologie greacă: corespondentul elin, reprezentările și funcțiile zeilor Ares, Athena, Poseidon (J.); Apollo, Hermes, Aphrodita (N.)

De asemenea, este esențial ca elevii să cunoască un pasaj mitic reprezentativ pentru fiecare dintre zeii menționați, căruia să-i poată desprinde semnificația prin raportare la imaginea / funcțiile divinității respective sau la mentalitatea greacă.

2. Tipul și structura subiectelor

I. **Traducerea din limba elină în limba română a unui text relevant pentru noțiunile de limbă vizate (maximum patru rânduri – cca. 50 de cuvinte), din *Noul Testament*, eventual adaptat, prin eliminarea sau reformularea structurilor dificile.** Pentru orice alt element din text care depășește nivelul programei de concurs, vor fi oferite în cadrul subiectului explicații punctuale sau, după caz, chiar traducerea cuvântului / sintagmei. De asemenea, dacă se va considera necesar, se va oferi un indiciu de decriptare a sensului global al textului (e.g. titlu, frază inițială în limba română). Textul va conține preponderent propoziții principale, autonome sau coordonate. Nicio frază nu trebuie să fie alcătuită din mai mult de trei propoziții. Concurenții trebuie însă familiarizați cu aspectele generale ale temicii eline, precum și cu variantele cele mai întâlnite de uz al prepozițiilor. Se recomandă, în alegerea textului, evitarea prezenței unor termeni care pun probleme complexe de polisemantism, îngreunând astfel inutil, pentru competențele vizate aici, lucrul cu dicționarul. (25 p.)

II. **Analiza morfologică a unor cuvinte din textul propus spre traducere** (substantive, adjective, verbe, pronume – conform tematicii), cu precizarea tuturor categoriilor gramaticale.

Exerciții gramaticale (sau/și lexico-gramaticale), de diverse tipuri, conform programei școlare. Se recomandă autorilor de subiecte integrarea itemilor de acest tip în cadrul subiectului cu text grecesc, valorificându-se astfel cuvinte sau sintagme al căror sens concurenții îl vor fi aflat deja, traducând cu ajutorul dicționarului pasajul dat.

Diversi itemi de evaluare a gradului de cunoaștere și a capacității de valorificare a elementelor de cultură și civilizație greacă studiate.

Exemple de itemi recomandați:

- exerciții de asociere / discriminare, pe baza unor criterii specificate, de concepte, imagini și personaje
- exerciții de identificare a intrusului într-o listă cu noțiuni / nume din aria tematică a concursului
- chestionar cu întrebări punctuale / scurte prezentări ale unor elemente de cultură și civilizație, pe baza unei/unor imagini
- completare de texte lacunare în limba română, referitoare la aspectele de mitologie vizate de programă
- exerciții de (in)validare a unor afirmații (de tipul „adevărat” / „fals”), însoțite de justificarea opțiunilor
- relatarea sumară a unei secvențe mitice și desprinderea semnificațiilor sale la nivel mai profund

Pentru elementele de cultură și civilizație se recomandă conceperea unui subiect cu itemi de evaluare variați, care să reflecte nu doar cunoștințele, ci și (mai ales) capacitatea concurentului de a opera cu noțiunile și informațiile asimilate, în contexte diverse.

Clasa a X-a
----

1. Tematică

CONȚINUTURI LINGVISTICE:

a) morfologie

- substantivul: integral (se vor evita însă noțiunile care presupun cunoștințe teoretice avansate: declinarea a II-a attică, substantive contrase, anormale, forme rar uzitate etc.) (J.)
- adjectivul: clasele I – II (J.), gradele de comparație (fără comparația neregulată) (N.)
- pronumele: personal, posesiv, relativ, demonstrativ (J.)
- numeralul cardinal și ordinal (doar formele ușor identificabile în dicționar – doar pentru subiectul de traducere) (N.)
- verbele regulate (în $-\omega$), inclusiv cele medii în $-\omega\mu\alpha\iota$, dar fără verbele contrase: diateza activă – timpurile indicativului (fără mai mult ca perfectul) și participiului (J.); diateza medie – modurile și timpurile menționate; infinitivul prezent activ și medio-pasiv, folosit ca subiect / complement (N.)
- verbul $\epsilon\tilde{\iota}\nu\alpha\iota$: timpurile indicativului

Nu se cere cunoașterea aoristului format pe radical atematic; în cazul aoristului radical tematic se va oferi trimiterea la forma de dicționar, dar regula de formare a acestui timp trebuie însușită. De asemenea, nu se va urmări cunoașterea aoristului și a viitorului la diateza pasivă.

b) sintaxă

- funcțiile primare ale cazurilor (v. *infra*, 2.II) (J.)
- propozițiile subordonate: relativă (reală, atributivă) (J.); participială relativă și cea absolută (N.)

2. Tipul și structura subiectelor

I. **Traducerea în limba română a unui text de maximum cinci rânduri (60-70 de cuvinte), din Xenophon, *Cyropaedia***, relevant pentru problemele de limbă studiate. Pentru orice element din text care depășește nivelul programei de concurs, vor fi oferite în cadrul subiectului explicații punctuale sau, după caz, chiar traducerea cuvântului / sintagmei. De asemenea, dacă se va considera necesar, se va oferi un indiciu de decriptare a sensului global al textului (e.g. titlu, frază inițială în limba română). Textul nu va fi adaptat prin reformulare, ci cel mult prin eliminarea anumitor structuri.

II. **Analiza morfologică și sintactică a unor cuvinte din textul propus spre traducere** (substantive, adjective, verbe, pronume – conform tematicii). Cuvintele propuse spre analiză vor evidenția preponderent achizițiile gramaticale noi.

Identificarea în text de cuvinte / sintagme / propoziții care să corespundă anumitor criterii morfosintactice cerute.

În formularea cerințelor se va urmări recunoașterea funcțiilor primare ale cazurilor (subiect; predicat verbal/nominal; atribut; complement direct, indirect, de agent și circumstanțialele cele mai frecvente: de loc, timp, mod, instrumental, sociativ, cauzal), precum și identificarea structurilor propoziționale, conform tematicii.

III. **Retroversiune.** Traducerea din limba română în limba elină va verifica preponderent abilitatea concurenților de a opera cu noțiunile gramaticale nou studiate și de a construi structuri sintactice (participiale, diverse complemente etc.) care să echivaleze cu cele propuse spre traducere. Subiectul va fi axat pe elemente neverificate la celelalte subiecte (se va evita astfel redundanța, pentru a nu puncta excesiv competența pe același tip de conținut, în vreme ce altele rămân neverificate).

Clasa a XI-a
----

1. Tematică și conținuturi

CONȚINUTURI LINGVISTICE:

- morfologia numelui: integral (se vor evita însă cunoștințele teoretice de domeniul specialistului) (J.)
- morfologia verbului: verbele regulate (în $-\omega$), inclusiv cele medii și contrase, la diateza activă și cea medio-pasivă (J.)

- sintaxa: sintaxa cazurilor (recunoașterea în text a situațiilor speciale); sintaxa frazei: propozițiile relative, infinitivalele și participialele (J.); completiva cu *ὅτι* (N.) – pentru detalieri, v. *infra*, 2.I.
- Nu este necesară cunoașterea aoristului format pe radical atematic și nici a formelor speciale de pasiv.

CONȚINUTURI LITERARE:

- Homer, *Iliada*: cânturile I, VIII, IX (J.), XVI-XXII, XXIV (N.)

Se recomandă ediția bilingvă apărută la Ed. Teora (București, 1999) și traducerea (Dan Slușanschi) apărută la Ed. Paideia / Humanitas.

2. Tipul și structura subiectelor

I. **Traducerea unui pasaj de maximum șase rânduri (80-100 de cuvinte), din Xenophon, *Memorabilia* sau *Apologia*.** Fragmentul nu va fi adaptat, dar poate fi însoțit de explicații sau sugestii de traducere în cazul anumitor probleme de morfosintaxă care depășesc nivelul programei. În alegerea pasajului se vor urmări preponderent noțiunile sintactice nou studiate. Textul poate conține propoziții circumstanțiale (e.g. temporale, cauzale, consecutive) introduse prin conectori specifici, de preferință cu uz monosemantic, dar se vor evita situațiile care necesită cunoașterea teoretică a acestora.

II. **Analiza literară a unui text bilingv din *Iliada*,** conform tematicii. Se poate propune și un colaj de texte (de dimensiuni rezonabile). Comentariul va urmări preponderent aspectele propuse spre interpretare în cerințele subiectului; este vizată în primul rând interpretarea avizată a ideilor / mesajului textului (traducerea are doar rol de suport în înțelegerea pasajului).

Clasa a XII-a

1. Tematică și conținuturi

CONȚINUTURI LINGVISTICE:

- morfologie – integral; se recomandă însă prudență în ceea ce privește formele dificile ale verbelor în $-\mu$. (J. și N.)
- sintaxa – integral, conform programei școlare (J. și N.)

CONȚINUTURI LITERARE:

- Platon, *Criton* (J.) și Sfântul Vasile cel Mare, *Omilii* (N.)

3. Tipul și structura subiectelor

I. **Traducerea unui pasaj de maximum șase rânduri (80-100 de cuvinte) din Platon, *Criton* sau din opera Sfântului Vasile cel Mare.** Fragmentul nu va fi adaptat, dar poate fi însoțit de explicații sau sugestii de traducere.

II. **Analiza literară a unui text bilingv din următorii autori: Platon, *Criton* - pentru etapa județeană; Sfântul Vasile cel Mare, *Omilii* - se adaugă la etapa națională.** Comentariul va urmări preponderent aspectele propuse spre interpretare în cerințele subiectului; este vizată în primul rând interpretarea avizată a ideilor / mesajului textului (traducerea are doar rol de suport pentru înțelegerea pasajului). Nu există subiecte de analiză gramaticală sau de retroversiune.